

نه انزوای دیجیتال
نه وابستگی مطلق؛ توسعه متوازن
صفحات ویژه هفته دولت
رادر «ایران» بخوانید

گفت‌وگوهایی با وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات
رئیس سازمان قضایی ایران و رئیس شرکت ملی پست



• یکشنبه ۲۵ مرداد ۱۴۰۵
• ۳ ربيع الاول ۱۴۴۸
• ۱۶ اگوست ۲۰۲۶
• سال سی و دوم
• شماره ۹۰۹۸
• ۱۶ صفحه
• قیمت در سراسر کشور: ۱۵۰۰۰ تومان

Iran Newspaper
ISSN1027-1449
Keytitle: IRAN (Tehran)
irannewspaper.ir



اقتدار و انسجام، کلید عبور از وضعیت «نه جنگ، نه صلح»

مذاکره هم مبارزه است

قالیباف: ترامپ به رسمیت شناختن جبهه مقاومت را در تفاهمنامه امضا کرد

عابد اکبری	ابوالقاسم دلفی	مرتضی کامل نواب	محسن رهامی
استاد روابط بین الملل	دپیلمات پیشین	دبیرکل جمعیت پیشرفت و عدالت	حقوقدان و استاد دانشگاه
مذاکره و تعامل دیپلماتیک، در ذات خود، نشانه ضعف نیست. قدرت پایدار، حاصل جمع آرمات، واقع بینی و مسئولیت پذیری در قبال منافع ملی است.	اختلاف دیدگاه نباید به گونه ای باشد که روند کلان سیاست خارجی یا اجرای تصمیماتی را که در سطوح عالی نظام اتخاذ شده است، با مشکل روبه رو کند.	رویکرد صحیح آن است که از ابزار نبرد نظامی و ابزار دیپلماسی، هر یک در جایگاه خود و متناسب با شرایط، برای تأمین منافع ملی استفاده شود.	به لحاظ شرعی، مذاکره با دشمن متخاصم در جهت حفظ نفوس مسلمین و رعایت مصلحت آنان، هیچ گاه مورد نهی و تحریم شریعت اسلام واقع نشده است.

۲

دکتر مرضیه وحید دستجردی دبیر ستاد ملی جمعیت در گفت وگو با «ایران» تشریح کرد

مشوق های دولت برای پایداری جمعیت کشور

تلاش حداکثری
برای کاهش موانع ساختاری ازدواج

سال گذشته ۵ درصد
افزایش باروری نکاحی داشتیم

۴ ۵

کارشناسان حوزه خودرو از نسخه دولت
برای خودروهای فرسوده استقبال کردند

**تابلوی ایست مقابل
خودروهای بالای ۲۰ سال**

۸

۱

تهران و دوشنبه، به دنبال طراحی مسیر پایدار تجارت نفتی هستند

نفت و لجستیک، دو محور جدید همکاری ایران و تاجیکستان

۷

پزشکیان در جلسه رسیدگی به وضعیت سازمان نهضت سوادآموزی:

مأموریت و ساختار نهضت سوادآموزی باید متناسب با نیازهای روز بازتعریف شود



انسانی در ساختارهای جدید تأکید کرد و یادآور شد: طبیعتاً پیش از هرگونه اقدام، لازم است وضعیت نیروها از حیث ساختاری و استخدامی مشخص باشد. در ادامه حجت الاسلام والمسلمین قرائتی با ابراز علاقه خود به رئیس جمهوری، اظهار کرد: همان گونه که دکتر پزشکیان آگاه هستند، نیاز به سواد از مسکن و بهداشت ضروری تر است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی و با فرمان بنیانگذار کبیر انقلاب، تمامی نهادها در حوزه سوادآموزی بزرگسالان مشارکت فعال داشتند که این همیاری عمومی، موجبات پاسوادی ۹۷ درصد از جامعه را فراهم کرد. نماینده امام خمینی (ره) در سازمان نهضت سوادآموزی، با اشاره به نقش مؤثر آموزش یاران این سازمان، تصریح کرد: تمامی فعالیت های این نهاد فارغ از هرگونه جهت گیری جناحی و سیاسی انجام شده و توانسته است هزاران شهروند ایرانی را تا مقاطع دبلم، فوق دبلم و حتی کارشناسی ارشد آموزش دهد. این کارنامه، گواه موفقیت های نهضت سوادآموزی است.

پزشکیان پس از استماع طرح ها، برنامه ها و پیشنهاد های اعضای جلسه، مقرر داشت که تصمیم نهایی درباره وضعیت و شیوه ادامه فعالیت نهضت سوادآموزی، بر اساس بررسی دقیق اساسنامه هیأت دولت، مستند به ماده ۱۰۵ قانون برنامه هفتم پیشرفت و با لحاظ گزارش همه جانبه وزارت آموزش و پرورش، در جلسات آتی اتخاذ شود.

پزشکیان سالگرد استقلال هند و پاکستان را تبریک گفت

رئیس جمهوری در پیامی فرارسیدن هفتادونهمین سالگرد استقلال جمهوری اسلامی پاکستان را به نخست وزیر، دولت و ملت این کشور تبریک گفت. مسعود پزشکیان در پیام تبریک فرارسیدن سالگرد استقلال جمهوری اسلامی پاکستان، خطاب به آقای شهباز شریف، نخست وزیر این کشور، این مناسبت را فرصتی مغتنم برای گرامیداشت دستاوردهای ملت بزرگ پاکستان و نیز نقطه عطفی نوین در مسیر تعمیق و گسترش روابط دیرینه و راهبردی میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان دانست و تصریح کرد: «بی تردید پیوندهای عمیق تاریخی، فرهنگی، تمدنی و مردمی میان دو ملت، سرمایه ای ارزشمند برای ترسیم افق های روشن تر در مناسبات دوجانبه به شمار می رود.» رئیس جمهوری با تأکید بر اینکه منافع مشترک کشور و نوشتن دو ملت بیش از پیش به یکدیگر گره خورده و این واقعیت، ضرورت هم افزایی و همکاری نزدیک تر تهران و اسلام آباد را دوچندان می سازد، افزود: «جمهوری اسلامی ایران بر عزم و اراده خود برای تقویت بیش از پیش روابط همه جانبه با جمهوری اسلامی پاکستان تأکید

و آمادگی دارد در پرتو اعتماد و احترام متقابل و بهره گیری از ظرفیت های گسترده موجود، گام های مؤثرتری در جهت تحکیم مناسبات دو کشور و تأمین منافع مشترک دو ملت برداشته شود.»

پزشکیان در این پیام همچنین از درگاه خداوند متعال، برای کشور پاکستان، سربلندی، پیشرفت، رفاه و سعادت روزافزون و برای روابط دیرینه و برادرانه دو کشور، استحکام و شکوفایی هرچه بیشتر مسألت کرد.

وی همچنین در پیامی به آقای نازندرا مودی، نخست وزیر هند با تبریک فرارسیدن هفتادونهمین سالگرد استقلال جمهوری هند، این مناسبت را فرصتی مغتنم در مسیر تعمیق و گسترش روابط دیرینه و همه جانبه میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری هند دانست و تصریح کرد: «بی تردید پیوندهای عمیق تاریخی، فرهنگی، تمدنی و مردمی میان دو ملت، سرمایه ای ارزشمند برای ترسیم افق های روشن تر در مناسبات دوجانبه به شمار می رود.»

رئیس جمهوری با تأکید بر اراده جمهوری اسلامی ایران برای تقویت بیش از پیش روابط همه جانبه با جمهوری هند افزود: «جمهوری اسلامی ایران آمادگی دارد در پرتو اعتماد و احترام متقابل و بهره گیری از ظرفیت های گسترده موجود، گام های مؤثرتری در جهت تحکیم مناسبات دو کشور و تأمین منافع مشترک دو ملت برداشته شود.»

پزشکیان همچنین در این پیام از درگاه خداوند متعال، برای کشور هند، سربلندی، پیشرفت، رفاه و سعادت روزافزون و برای روابط دیرینه دو کشور، استحکام و شکوفایی هرچه بیشتر مسألت کرد.

جلسه سران قوا به میزبانی رئیس جمهوری برگزار شد

جلسه سران سه قوه به میزبانی دکتر مسعود پزشکیان رئیس جمهوری، و با حضور دکتر محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی و حجت الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی اژه ای رئیس قوه قضائیه برگزار شد.

در این نشست سران قوا با بررسی آخرین مسائل و موضوعات روز کشور، درباره مهم ترین مسائل و اولویت های جاری در حوزه های مختلف بحث و تبادل نظر کردند.

در این جلسه همچنین بر ضرورت تداوم هماهنگی و هم افزایی میان قوای سه گانه و اتخاذ رویکردهای منسجم و هماهنگ در راستای پیشبرد امور کشور و تأمین منافع و مصالح عمومی تأکید شد.



لکه های آلوده نفتی و مخاطرات زیست محیطی، سوغات آمریکایی ها برای خلیج فارس است

عملیات پاکسازی در چرخه جزر و مد

فرماندار قشم در گفت وگو با «ایران»:
از نفوذ آلودگی به آب شیرین کن ها، مراکز پرورش ماهی و میگو و تجهیزات صیادی جلوگیری شد

**بررسی ابعاد حقوقی ایجاد لکه های نفتی و پیگیری بین المللی آن
در گفت وگو با محمد حسین رمضانی، عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی**



عکس: امیر حسین نورگوین/ ایسنا

در نامه سردار باقرزاده به رئیس کمیته بین المللی صلیب سرخ مشخص شد

۳ خلبان ایرانی زنده و در قطر هستند

۳ خلبان سوخو ۲۴ ایرانی که در اولین روزهای جنگ تجاوزکارانه آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه کشورمان، به ایران بازگشتند، در قطر اسیر هستند. این را سردار سیدمحمد باقرزاده فرمانده کمیته جست وجوی مفقودین ستادکل نیروهای مسلح تأیید کرده است. سردار باقرزاده روز گذشته، برای پیگیری وضعیت خلبانان ایرانی اسیر در قطر به رئیس کمیته بین المللی صلیب سرخ نامه ای نوشت. در نامه وی خطاب به خانم مریانا اسپولیبارک، رئیس کمیته بین المللی صلیب سرخ آمده است: «برابر اطلاعات به دست آمده، خلبانان جواد صالحی، عبدالمجید دشتیان و عمران به روشیان به طور زنده توسط نیروهای قطری به اسارت گرفته شده اند که متأسفانه از آن تاریخ تا کنون دولت قطر با وجود سپری شدن ۶ ماه به خلاف همه قوانین و مقررات بین المللی از حمله کنوانسیون های چهارگانه ژنو در خصوص ضرورت مراعات حقوق اسرای جنگی، حقوق مسلم این اسرا را نادیده گرفته و نقض کرده است و با وجود همه تلاش های دیپلماتیک و پیگیری های به عمل آمده، اجازه دیدار و مصاحبه و تماس اسرا با خانواده ها و مسئولان پیگیری کننده را نداده که این امر ذیل فصول مربوط به جنایات جنگی مورد توجه و رسیدگی است.»

در سومین روز جنگ رمضان (۱۱ اسفند ۱۴۰۴) فرودن بمب افکن «سوخو ۲۴» نیروی هوایی ارتش از پایگاه هوایی شهید دوران شیراز به پرواز درآمدند. هدف این مأموریت، بمباران اهداف حیاتی در پایگاه هوایی آمریکایی اددید قطر بود؛ پایگاهی که به عنوان یکی از مهم ترین مراکز تروریستی - نظامی آمریکا در غرب آسیا شناخته می شود. این دو جنگنده ایرانی مشخصاً مأموریت داشتند در پاسخ به حملات تجاوزکارانه دشمن به ایران، زیرساخت های نظامی آمریکا در منطقه را هدف قرار دهند. آنچه این عملیات را از سایر مأموریت ها متمایز می کرد، شیوه اجرای آن بود. دو جنگنده ایرانی برای نفوذ به سامانه های چندلایه و پیشرفته پدافندی آمریکا در قطر و منطقه، در ارتفاع بسیار پایین پرواز کردند. این تاکتیک که به «پرواز در ارتفاع پست» معروف است، به خلبانان اجازه می دهد از دید رادارهای پیشرفته دشمن تا حد زیادی پنهان بمانند و با عبور از لایه های پیچیده شناسایی، خود را به محدوده هدف برسانند. پرواز در چنین ارتفاعی، بویژه بر فراز آب های خلیج فارس و در نزدیکی مواضع دشمن، خطرات زیادی به همراه دارد. با این حال، اجرای موفق این تاکتیک، نشانی آشکار از نبوغ تاکتیکی بالا، مهارت فنی استثنایی و شجاعت مثال زدنی خلبانان ایرانی بود. این خلبانان توانستند یکی از پیچیده ترین مأموریت های نفوذ هوایی در تاریخ جنگ ها را با موفقیت به انجام برسانند.

پس از بمباران موفق اهداف تعیین شده در پایگاه العديد و وارد آوردن خسارات سنگین به تأسیسات و تجهیزات نظامی آمریکا در قطر، دو جنگنده «سوخو ۲۴» در مسیر بازگشت به خاک میهن، بر فراز آسمان خلیج فارس در نزدیکی آب های قطر، مورد حمله سامانه های پدافندی و جنگنده های دشمن آمریکایی قرار گرفتند.

یکی از چهار خلبان این دو جنگنده به درجه رفیع شهادت نائل شد که پیکر مطهر این شهید عزیز (خلبان مجید کاظمی) اخیراً پس از شناسایی و بازگشت به کشور، در شیراز تشییع و به خاک سپرده شده است.

نسخه تازه دولت برای خروج فرسوده‌ها از جاده و هوای پاک

خودروهای بالای ۲۰ سال ممنوع ورود به کلانشهرها می‌شوند؟



منبع: ایران

گزارش

کروه خودرو

این تمام ماجرا نیست. در واقع در آیین نامه قبلی نیز مسئله عدم ورود خودروهای فرسوده به کلانشهرها وجود داشت. همچنین ماجرای سهمیه سوخت نیز تغییری نکرده فقط افرادی که دارای خودروی فرسوده هستند باید به ستاد اسقاط اعلام کنند تا فرسوده‌ها سهمیه سوخت خود را نیز از دست

شود. سال‌هاست مسأله آلودگی هوای کلانشهرها، تبدیل به معضل بزرگ مسئولان این حوزه برای حل این موضوع شده است. سیاست‌نوسازی ناوگان فرسوده در روزهای اخیر وارد مرحله تازه‌ای شده است؛ دولت با اصلاح سازوکار اسقاط و کنار هم قرار دادن مشوق‌های مالی، محدودیت‌های تردد و ابزار مدیریت سوخت، مسیر خروج خودروهای فرسوده از چرخه حمل‌ونقل را سرعت می‌دهد؛ اقدامی که هدف آن کاهش آلودگی، کنترل مصرف بنزین و فراهم کردن زمینه نوسازی ناوگان کشور است.

مدیرعامل برق منطقه‌ای غرب:

۳۰ مگاوات به ظرفیت نیروگاه‌های خورشیدی کرمانشاه اضافه می‌شود



اصصال نیز تا این لحظه نسبت به سال گذشته سه درصد کمتر بوده است. مدیرعامل شرکت برق منطقه‌ای غرب با بیان اینکه روند افزایش مصرف برق منطقی نیست، و توسعه نیروگاه‌ها برای پاسخگویی به این افزایش مصرف در هیچ کجای دنیا صرفه اقتصادی ندارد. خاطرنشان کرد: اینکه برای افزایش مصرفی که در سه ماه از سال رخ می‌دهد نیروگاهی بسازیم که در ۹ ماه دیگر سال بدون استفاده بماند، هیچ توجیهی ندارد.

ثبت پیک ۱۰۴۰ مگاواتی مصرف برق در کرمانشاه
الفتی نیا اشارهای هم به وضعیت مصرف برق در استان کرمانشاه داشت و اظهار کرد: پیک مصرف برق امسال در کرمانشاه در هفتم مرداد و به میزان ۱۰۴۰ مگاوات رخ داد.

وی از افزایش سه درصدی پیک مصرف برق در کرمانشاه نسبت به سال گذشته خبر داد و تأکید کرد: امیدواریم زودتر از دوره اوج مصرف امسال خارج شویم و شاهد ثبت ارقام بالاتری نباشیم.

تا پایان سال ۳۰ مگاوات به ظرفیت نیروگاه‌های خورشیدی کرمانشاه اضافه می‌شود

مدیرعامل شرکت برق منطقه‌ای غرب از اقدام‌های صورت گرفته در کرمانشاه برای توسعه نیروگاه‌های خورشیدی و شناسایی ساختمان‌های مستعد برای احداث این نیروگاه‌ها یاد کرد و ادامه داد: با وجود تئوپوگرافی خشن استان، اراضی مستعد زیادی در مقیاس‌های بزرگ چند هزار هکتاری در نفت‌شهر و سومار تا اراضی کوچک مقیاس سه و پنج هکتاری برای احداث نیروگاه‌های خورشیدی شناسایی کرده‌ایم.

الفتی نیا حلقه مفقوده شناسایی اراضی مستعد تا راه‌اندازی نیروگاه‌های خورشیدی را پای کار آمدن سرمایه‌گذاران اعلام کرد و ادامه داد: این در حالیکه که سرمایه‌گذاری در حوزه نیروگاه‌های خورشیدی توجیه اقتصادی دارد و نرخ بازگشت سرمایه آن نیز بین سه تا چهار سال و از بسیاری از سرمایه‌گذاری‌های دیگر کمتر است.

وی یادآور شد: به علاوه سرمایه‌گذاران در حوزه

اسقاط از مسیر قانون به اجرا

اصلاحیه آیین نامه اجرایی ماده ۱۰ قانون ساماندهی صنعت خودرو در مردادماه امسال ابلاغ شد. اهمیت این اصلاحیه در آن است که اسقاط را از یک فرآیند پراکنده به زنجیره‌ای منسجم‌تر میان تولید، واردات، گواهی اسقاط و جایگزینی خودروهای فرسوده تبدیل می‌کند.

آمار اسقاط شتاب گرفته است

فرشاد مقیمی، معاون وزیر صمت و رئیس هیأت عامل ایدرو، ۲۶ تیرماه اعلام کرد، طی سه سال گذشته ۶۷۰ هزار دستگاه خودروی فرسوده اسقاط شده است؛ رقمی که به گفته او معادل ۲۵ درصد کل اسقاط انجام‌شده در ۲۰ سال اخیر است. این روند در حالی دنبال می‌شود که در برنامه هفتم پیشرفت، اسقاط سالانه ۵۰۰ هزار دستگاه هدفگذاری شده است. بنابراین سیاست جدید دولت صرفاً خروج چند هزار دستگاه خودروی قدیمی از چرخه تردد نیست، بلکه ایجاد ظرفیت پایدار برای رسیدن به یک هدف سالانه مشخص است.

تردد محدود، هوای پاک‌تر

یکی از محورهای مهم اصلاحیه، تعیین محدودیت برای خودروهایی است که به سن فرسودگی رسیده‌اند. برای خودروهای سواری بنزینی با عمر بیش از ۲۰ سال، محدودیت‌هایی در تردد، نقل‌وانتقال و تعویض پلاک در کلانشهرها پیش‌بینی شده است.

پلیس راهور نیز در چارچوب مقررات جدید، موظف به اعمال سازوکار قانونی مربوط به این خودروها خواهد بود.

این سیاست محیط‌زیست اهمیت ویژه‌ای دارد؛ زیرا خودروهای قدیمی‌تر از فناوری‌های قدیمی کنترل آلودگی برخوردارند و فرسودگی موتور و قطعات می‌تواند مصرف سوخت و انتشار آلاینده‌ها را افزایش دهد.

سوخت به اهرم نوسازی تبدیل می‌شود

در بخش دیگری از سیاست جدید، خودروهای فرسوده از دریافت سهمیه سوخت تا نرخ اول و دوم محروم می‌شوند. با این حال، این موضوع به معنای حذف مطلق کارت سوخت نیست. مطابق توضیحات منتشرشده درباره آیین‌نامه، صدور یا فعال‌سازی کارت سوخت برای خودروهای مشمول به ثبت‌نام مالک در سامانه جایگزینی و رعایت ضوابط مربوط وابسته است. به این ترتیب، دولت از سیاست سوخت محدودیت‌های تردد و ابزار مدیریت سوخت، مسیر خروج خودروهای فرسوده از چرخه حمل‌ونقل را سرعت می‌دهد؛ اقدامی که هدف آن کاهش آلودگی، کنترل مصرف بنزین و فراهم کردن زمینه نوسازی ناوگان کشور است.

مشوق مالی برای جایگزینی

فرشاد مقیمی، رئیس هیأت عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) از ارائه تسهیلات ۱۲ میلیاردی برای نوسازی تاکسی‌های برقی، یک میلیاردی برای تاکسی‌های دوگانه‌سوز، ۱۵ میلیاردی برای اتوبوس و ۴۰۰ و ۵۰۰ میلیون تومانی برای موتورسیکلت خبر داد. همچنین او از ارائه تسهیلات یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومانی برای نوسازی تاکسی‌های برقی، یک میلیارد تومانی برای تاکسی‌های دوگانه‌سوز، ۱۵ میلیارد تومانی برای اتوبوس و تسهیلات ۴۰۰ و ۵۰۰ میلیون تومانی کم‌بهره برای موتورسیکلت‌ها با بازه بازپرداخت ۳۶ و ۶۰ ماهه خبر داد و گفت: «برنامه اسقاط و نوسازی بر یک میلیون خودروی فرسوده در کلانشهرها متمرکز می‌شود.»

زنجیره‌ای که باید کامل شود

موفقیت این سیاست به یک عامل وابسته نیست؛ مراکز اسقاط، خودروسازان، بانک‌ها، پلیس، وزارت صمت و دستگاه‌های مرتبط با سوخت باید در یک زنجیره هماهنگ عمل کنند. دولت در اصلاحیه جدید تلاش کرده مسئولیت‌ها و الزامات اسقاط را روشن‌تر کند و با افزایش تقاضا برای گواهی اسقاط، ظرفیت این صنعت را فعال نگه دارد. در این میان، دسترسی واقعی مالکان به تسهیلات و خودروهای جایگزین، اهمیت تعیین‌کننده دارد.

اسقاط: همزمان برای هوا و سوخت

خروج خودروهای فرسوده به معنای حذف یک خودروی قدیمی از خیابان نیست. این اقدام می‌تواند مصرف سوخت را کاهش دهد، انتشار آلاینده‌ها را کنترل کند و با جایگزینی خودروهای جدیدتر، ایمنی ناوگان را نیز ارتقا دهد. ورود خودروهای اسقاطی به چرخه بازیافت، امکان بازگشت بخشی از مواد و قطعات به چرخه اقتصادی را فراهم می‌کند. این رویکرد همچنین می‌تواند به کاهش تدریجی فشار بر شبکه توزیع سوخت کمک کند؛ زیرا خودروهای جدیدتر، در صورت برخورداری از فناوری و استاندارد مناسب، برای پیمایش مشابه به سوخت کمتری نیاز دارند. در نتیجه، همزمانی سیاست‌های محیط‌زیستی و انرژی، اجرای طرح را به بخشی از برنامه مدیریت پایدار حمل‌ونقل شهری تبدیل می‌کند. دولت با اتکا به تجربه اسقاط ۶۷۰ هزار دستگاه در سه سال و هدفگذاری سالانه ۵۰۰ هزار دستگاه در برنامه هفتم، مسیر نوسازی را وارد مرحله‌ای منسجم‌تر کرده است. اگر محدودیت‌های قانونی با مشوق‌های مالی و اجرای دقیق سامانه جایگزینی همراه شود، این سیاست می‌تواند از یک برنامه اداری به اقدامی مؤثر برای کاهش آلودگی هوای کلانشهرها، مدیریت مصرف بنزین و نوسازی ناوگان کشور تبدیل شود.

اسقاط خودروی فرسوده قابلیت اجرایی دارد



برش

مرتضی مصطفوی، دستیار ویژه نایب‌رئیس کنفدراسیون اتاق‌های بازرگانی و صنایع آسیا و اقیانوسیه و کارشناس ارشد اقتصاد سیاسی خودرو در گفت‌وگوی اختصاصی با «ایران» درباره تأثیرات اسقاط خودرو در شرایط فعلی می‌گوید: «نکته اول اینکه خودرو جزو معدود اختراعات بشری است که تأثیرات چندبعدی در فضای کشور دارد؛ هم اقتصادی، هم سیاسی، هم صنعتی، هم اجتماعی و هم زیست‌محیطی در این مجموعه قرار می‌گیرد. به همین دلیل، پرداختن به موضوع خودرو و سیاست‌گذاری در این حوزه نیازمند یک نگاه جامع است. اگر بخواهیم در حوزه خودرو حرکتی جامع انجام دهیم، باید تمام ابعاد را که گفتم در نظر بگیریم و جزیره‌ای نگاه نکنیم. در واقع باید یک سند ملی برای این موضوع تعریف کنیم که با تغییرات سیاسی، دولت‌ها و جناح‌های سیاسی تغییر نکند. بنابراین، نکته اول این است که خودروسازی یک مقوله چندوجهی است و به یک سند و راهبرد جامع و مانع نیاز دارد. نکته دوم این است که این سند جامع و مانع باید یک مدیریت واحد هم داشته باشد. یعنی هم باید یک برنامه چندوجهی و جامع داشته باشیم و هم مجری و راهبر اصلی این برنامه باید یک سیاست‌گذار، تصمیم‌گیر و مجری واحد باشد. نمی‌توانیم یک سند داشته باشیم و در عین حال شورای نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت، پلیس و ده‌ها نهاد دیگر در آن دخالت کنند و هر سازمانی هم نظر متفاوتی داشته باشد. بنابراین، نکته دوم این است که باید یک مدیریت واحد داشته باشیم. با توجه به دو نکته‌ای که گفتم، نکته سوم این است که این برنامه جامع و مانع، با اجرای یک مدیریت واحد، باید صنعت خودروی ما را به سمتی ببرد که علاوه بر کاهش هزینه‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و زیست‌محیطی، برد فراملی هم داشته باشد. یعنی وارد حوزه صادرات شویم و کیفیت را افزایش دهیم. اگر قرار باشد برنامه‌ای داشته باشیم که صنعت خودرو را به سمت جایک‌سازی، کاهش هزینه، افزایش بهره‌وری و ارتقای کیفیت ببرد، یکی از موضوعاتی که باید به آن بپردازیم، ایجاد رقابت است.»

این کارشناس حوزه خودرو تأکید کرد: «اگر بخواهیم به این سمت برویم، دوره داریم؛ با باید فضای کشور را رقابتی کنیم و با سیاست‌گذاری درست، انگیزه ایجاد کنیم تا صنعت خودرو به این سمت حرکت کند. با باید از قوه قهریه استفاده کنیم و صاحبان و ذی‌نفعان صنعت خودرو را مجبور کنیم که کاهش هزینه، افزایش بهره‌وری و ارتقای کیفیت را دنبال کنند. البته هر از گاهی برخی سیاست‌ها می‌تواند به این سمت رفت‌اند؛ مثل همین بحث اسقاط خودرو. در این موضوع هم تلاش کردیم، آن‌هم با یک نگاه یک‌وجهی یا بسیار محدود، با انگیزه ایجاد کنیم یا محدودیت‌هایی ایجاد کنیم تا افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه اتفاق بیفتد. ماجرای اسقاط خودرو را هم می‌توان در همین چارچوب تحلیل کرد.»

مزایای اسقاط خودرو

مرتضی مصطفوی درباره مزایای اسقاط خودروهای فرسوده می‌گوید: «اسقاط خودرو اتفاق بسیار خوبی است و باید انجام شود و قابلیت اجرا هم دارد. با این حال، مستلزم آن است که این موضوع را در سبتر یک سند جامع ببینیم و تمام تبعات قبل و بعد از آن را همزمان در نظر بگیریم تا به نتیجه‌ای که می‌خواهیم برسیم. برای مثال، نمی‌توانیم به اسقاط خودرو بپردازیم و بگوییم موضوعات دیگری هم وجود دارد، اما درباره بنزین و کیفیت آن بحث نکنیم. از طرف دیگر، باید به موتورهایی که در خودروهای داخلی استفاده می‌شوند نیز بپردازیم. یعنی باید همه این موضوعات را به صورت جامع و مانع و در کنار یکدیگر ببینیم. بنابراین، جمع‌بندی من این است، موضوعی که اکنون دولت در نظر

گرفته و به آن پرداخته، اتفاق خوبی است، اما باید در چارچوب یک سند جامع قرار بگیرد. دوم، باید یک مدیریت واحد داشته باشیم. سوم، این سیاست باید با ایجاد رقابت و در صورت لزوم، استفاده از برخی سیاست‌های دستوری، به کاهش هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی، بهبود حساب‌های مالی و افزایش کیفیت و بهره‌وری منجر شود. در نهایت، باید بتوانیم بگوییم صنعت خودرو در مسیر توسعه قرار گرفته است.»





نه انزوای
دیجیتال
نه وابستگی
مطلق؛ توسعه
متوازن

ستار هاشمی در گفت‌وگو
با «ایران» معتقد است
نیازمند تحول اساسی
در سیاست‌های
گذشته مرتبط با فضای
مجازی هستیم



وقتی
پستیچی
پیام‌آور امید
شد

رئیس شرکت
ملی پست در
گفت‌وگو با «ایران»
از روزهای سخت
جنگ و تاب‌آوری
روایت می‌کند

ویژه
هفته‌دولت

ایران

تاب‌آوری زیرساخت‌های ارتباطی

مستقیم دشمن به زیرساخت‌های فضایی، همچنان پایدار و برقرار ماند و ارتباطات ماهواره‌ای به‌عنوان لایه پشتیبان، ارتباط مناطق حساس از جمله جزایر را با سرزمین اصلی حفظ کرد. در این پرونده تلاش شده است این تاب‌آوری زیر ذره بین قرار گیرد و بررسی شود که چه عواملی این تاب‌آوری ملی را رقم زد و لحظه‌ای ارائه خدمات زیرساختی ارتباطی به مردم متوقف نشد.

برقرار ماندن ارتباطات در دوران جنگ احتمالی، تنها یک ضرورت راهبردی نیست بلکه یکی از پایه‌های مدیریت بحران است و تضمینی برای آرامش خانواده‌ها محسوب می‌شود؛ مردم در جنگ رمضان شاهد پایداری این ارتباطات در بخش‌های مختلف از جمله پلتفرم‌های بومی، دریافت خدمات پستی و تاب‌آوری خدمات مخابراتی بودند. فعالیت ماهواره‌های مخابراتی نیز با وجود حملات

روایت یک آزمون بزرگ ملی

گزارش

گروه علم و فناوری

جنگ رمضان که از بامداد نهم اسفند ۱۴۰۴ با تجاوز ترکیبی آمریکا و رژیم صهیونیستی آغاز شد، یکی از پیچیده‌ترین آزمون‌های تاب‌آوری ملی کشور به‌شمار می‌رود. این جنگ، تنها بعد نظامی نداشت و دشمن با هدف ایجاد اختلال در زیرساخت‌های ارتباطی، تهداشتی، تضعیف اراده ملی و فشار بر نظام، آموزش و دیگر بخش‌های حیاتی را هدف قرار داد؛ هرچند با تاب‌آوری بالای کشور، ناکام ماند.

رد پای میدان نبرد در ارتباطات

در جنگ‌های کلاسیک یکی از نخستین اهداف دشمن، قطع ارتباط میان میدان و مرکز، میان فرمانده و نیرو و میان مردم و ساختارهای خدمات‌رسان است. در جنگ‌های جدید اما این مفهوم بسیار گسترده‌تر شده و دکل مخابراتی، فیبر نوری، مرکز داده، شبکه بانکی، بیمارستان، مدرسه، سامانه‌های ماهواره‌ای و حتی تلفن همراه مردم، همگی بخشی از میدان نبرد هستند. جنگ رمضان نیز از همین جنس بود؛ جنگی که از ۹ اسفندماه در کنار حملات نظامی، با عملیات سایبری، جنگ الکترونیک، عملیات روانی و فشار بر زیرساخت‌های ارتباطی همراه شد. در چنین شرایطی، یکی از مهم‌ترین پرسش‌ها این بود که آیا می‌توان در چنین شرایطی ارتباطات حیاتی کشور را حفظ کرد؟ پاسخ را باید نه در یک دکل یا یک مرکز داده، بلکه در مفهوم تاب‌آوری ملی جست‌وجو کرد چراکه در یک جنگ گسترده، آسیب به زیرساخت، اجتناب‌ناپذیر است. معیار واقعی، توان کشور برای ادامه خدمت‌رسانی، بازگرداندن سریع شبکه و جلوگیری از تبدیل یک ضربه موضعی به فروپاشی سراسری است.

سایت ودکل‌های مخابراتی زیرموشک، اما استوار

یکی از بارزترین جلوه‌های تاب‌آوری در جنگ رمضان، حفظ عملکرد

شبکه ارتباطی علی‌رغم اصابت مستقیم به صدها سایت ودکل مخابراتی بود. به روایت ستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات بیش از ۵۰۰ سایت ارتباطی کشور در جریان حملات دشمن مورد اصابت قرار گرفت؛ رقمی قابل توجه که می‌توانست در شرایط عادی به قطعی گسترده و طولانی مدت ارتباطات موبایل منجر شود، اما نتیجه عملی کاملاً متفاوت بود و ارتباطات حساس در کوتاه‌ترین زمان ممکن بازسازی و بخش قابل توجهی از مشترکین در کوتاه‌ترین زمان ممکن دوباره متصل شدند. این سرعت عمل، حاصل تمرین‌های قبلی، وجود تجهیزات پشتیبان و هماهنگی نزدیک میان بخش دولتی و خصوصی بود. در این دوران و زیرموشک باران دشمن که به عمد مراکز ارتباطی هدف حمله قرار می‌گرفت، شبکه موبایل و ارتباطات ثابت به همت شرکت ارتباطات زیرساخت و اپراتورها بدون اختلال جدی، پایدار ماند و مردم نتوانستند در همان تماس نخست، از وضعیت

بستگان خود مطلع شوند. در مناطق جزیره‌ای نیز چالش مشابهی وجود داشت. ارتباط برخی جزایر با سرزمین اصلی در چند نوبت قطع شد؛ ابتدا زیرساخت سپس بستر بی‌سیم آسیب دید. برقرار کردند. این انعطاف‌پذیری نشان‌دهنده طراحی چندلایه شبکه است که از سال‌ها پیش برای شرایط خاص پیش‌بینی شده بود. مراکز تک‌مرکزی به ساختار چندمرکزی تبدیل شده بودند تا در صورت آسیب به یک نقطه، ترافیک از مسیرهای پشتیبان هدایت شود. موضوع ارتباط با جزایر در این مقطع تاریخی اهمیت ویژه‌ای برای کشور داشت. هرچند دشمن تلاش می‌کرد این ارتباطات را قطع کند، اما با وجود آسیب به برخی زیرساخت‌های مخابراتی، وزارت ارتباطات اجازه نداد ارتباط جزایر با شبکه ارتباطی کشور قطع شود. از نگاه وزارت ارتباطات، در دوران جنگ حفظ ارتباطات پایدار و امن

تنها به برقراری تماس تلفنی یا ارسال پیامک محدود نمی‌شد، بلکه تلاش شد بستر امن و پایدار ارتباطی در حوزه‌های مختلف فراهم شود تا در کنار خدمت‌رسانی، به آرامش روانی جامعه نیز کمک شود.

دولت از سکوی داخلی غافل نماند

بی‌شک این موفقیت در مدیریت مشکلات و پایداری خدمات، ارتباطی، حاصل یک تعامل هم‌افزا میان قوا و همراهی مردم است. آمار نشان می‌دهد که در همین شرایط خاص جنگ، سکوی داخلی نیز موفق شدند با وجود همه مشکلات، خدمات قابل توجهی از خدمات مورد نیاز مردم را ارائه کنند. البته در این میان رد پای حمایت دولت از این شبکه‌های اجتماعی داخلی به وضوح دیده شد؛ حمایتی که به روایت معاون توسعه شبکه ملی اطلاعات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، با وجود شرایط سخت جنگی و مشکلات فراوان از این شبکه‌ها استفاده حداکثری

و بهینه شد. وحید یزدانیان در تازه‌ترین اظهارنظر خود با اشاره به حمایت از پیام‌رسان‌های داخلی در دوران جنگ رمضان، اظهار کرده است: «زیر تمام بمباران‌ها مطلع شدیم پیام‌رسان‌های داخلی نیاز به حمایت دارند و در آن دوران حدود یک هزار میلیارد تومان تجهیزات تأمین شد تا خدمات این پیام‌رسان‌ها استمرار پیدا کند.» او البته معتقد است که با وجود تاب‌آوری بالای شبکه ملی اطلاعات در دوران جنگ، اما این شبکه پر قدرت همچنان برای تکمیل، به سرمایه‌گذاری گسترده‌ای نیاز دارد. به گفته او، برای تکمیل شبکه ملی اطلاعات بیش از ۳۰۰ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری خصوصی نیاز داریم. یزدانیان البته با تأکید بر اینکه این شبکه جایگزین اینترنت نیست، یادآور شده است که سال‌ها دوگانه اینترنت و شبکه ملی اطلاعات ایجاد شده بود؛ در حالی که بسیار مهم است این صدا را از وزارت ارتباطات

بشنویم که بدون اینترنت، شبکه ملی اطلاعات نخواهیم داشت. او با رد تصورات نادرست درباره کارکردهای شبکه ملی اطلاعات، معتقد است که باید برخی رویاها درباره شبکه ملی اطلاعات را برطرف کنیم. اینکه گفته می‌شود با ایجاد شبکه ملی اطلاعات، حملات سایبری برطرف می‌شود، امنیت به‌طور کامل تأمین خواهد شد یا اخلاقیات به درجه‌اعالی خود می‌رسد، به هیچ وجه درست نیست و اینترنت بین‌الملل نیاز لحظه به لحظه اقتصاد دیجیتال و کاربران است.

رشد دولت الکترونیک زیرموشک باران

در دوران جنگ در حوزه دولت الکترونیک نیز رکوردهای قابل توجهی به ثبت رسید و طی حدود ۴۰ روز جنگ احتمالی، بیش از یک میلیارد تراکنش و تبادل داده میان دستگاه‌های اجرایی از بستر اینترنت و شبکه ملی اطلاعات ایجاد همچنین تعداد کاربران پنجره ملی خدمات دولت هوشمند از

پیش از ۵۰۰ سایت ارتباطی کشور

در جریان حملات دشمن مورد اصابت قرار گرفت ولی ارتباطات حساس در کوتاه‌ترین زمان ممکن بازسازی و بخش قابل توجهی از مشترکین در کوتاه‌ترین زمان ممکن دوباره متصل شدند

۸۰۰ میلیون نفر فراتر رفت. این حجم تراکنش در شرایط جنگی، رکوردی جدید محسوب می‌شود و نشان‌دهنده پایداری سامانه‌های حیاتی از جمله خدمات بانکی، مجوزها و استعلامات است. همچنین بیش از ۵۰ هزار درخواست از طریق پنجره واحد زمین ثبت و پیگیری شد.

در این بازه زمانی، ترافیک شبکه نیز به سطوح بی‌سابقه رسید. براساس مستندات مراکز تبادل ترافیک (IXP)، مصرف ترافیک در ایام جنگ افزایش چشمگیری داشت و در برخی مقاطع حجم ترافیک اینترنت بین‌الملل به حدود ۷،۵ پتابایت گزارش شده است. این افزایش هم‌زمان با محدودیت‌ها، بیانگر ظرفیت بالای شبکه ملی اطلاعات و توانایی مدیریت بار ترافیکی سنگین است.

مقابله با تهدیدات سایبری وهک زیرساخت‌ها

جنگ رمضان نمونه‌ای کامل از جنگ ترکیبی بود که در آن بعد سایبری نیز فعال شد. اگرچه حمله به یک دکل مخابراتی قابل مشاهده است اما حمله سایبری بدون آنکه حتی یک پیچ از تجهیزات فیزیکی آسیب ببیند، می‌تواند یک زیرساخت را از کار ببرد. در جنگ رمضان، تلاش دشمن برای نفوذ به سامانه‌های مخابراتی، بانکی، انرژی و اداری با هدف ایجاد آشوب و بی‌اعتمادی عمومی صورت گرفت. با این حال، دیوارهای دفاع سایبری کشور در برابر بسیاری از این حملات ایستادگی کرد. متخصصان امنیت سایبری با رصد مستمر، شناسایی الگوهای حمله و به‌روزرسانی سامانه‌های دفاعی، بخش عمده‌ای از نفوذها را خنثی کردند. در دوران جنگ، بیش از ۵۰۰ حمله و تهدید سایبری توسط مرکز ماهر شناسایی و رصد شد و پشتیبانی فنی لازم برای مقابله در اختیار دستگاه‌ها قرار گرفت. این آمار بیانگر سطح بالای آمادگی دفاع سایبری و توان رصد لحظه‌ای است.

یکی از نکات کلیدی، اتکا به راهکارهای بومی در حوزه فایروال، سیستم‌های تشخیص نفوذ و رمزنگاری بود. همکاری میان نهادهای مسئول، اپراتورهای

خصوصی و مراکز دانشگاهی، زنجیره دفاعی یکپارچه‌ای ایجاد کرده بود که آسیب‌پذیری‌ها را کاهش داد. در مواردی که نفوذ محدودی رخ داد، ایزوله‌سازی سریع بخش‌های آسیب‌دیده مانع از گسترش آن شد. این موفقیت‌ها باعث شد خدمات دیجیتال حیاتی از جمله تراکنش‌های بانکی و دولت الکترونیک بدون وقفه عمده ادامه یابد.

تجربه جنگ رمضان نشان داد که آموزش نیروی انسانی و مانورهای دوره‌ای نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. تربیت متخصصان امنیت اطلاعات در سال‌های گذشته، ظرفیت ملی را برای پاسخ سریع افزایش داده بود. نتیجه آن بود که علی‌رغم فشار حداکثری، اختلالات گسترده در طولانی مدت در خدمات دیجیتال مردم رخ نداد و زندگی روزمره تا حد زیادی عادی باقی ماند. این تاب‌آوری سایبری، مکمل تاب‌آوری سخت‌افزاری شبکه مخابراتی بود و دشمن را از دستیابی به هدف ایجاد فلج ارتباطی بازداشت.

تاب‌آوری نظام آموزشی و تداوم فرآیند یادگیری

نظام آموزشی نیز در برابر شوک‌های جنگ رمضان مقاومت نشان داد. هرچند حملات به مدارس و مراکز آموزشی منجر به شهادت دانش‌آموزان و آسیب به زیرساخت‌ها شد، اما روند یادگیری با بهره‌گیری از آموزش ترکیبی حضوری و مجازی ادامه یافت. تولید محتوای آموزشی بومی و توسعه پلتفرم‌های داخلی باعث شد نسل جوان از مسیر علم خارج نشود. در شرایطی که ترانسی از قطع ارتباط و اختلال در اینترنت وجود داشت، سکوی بومی «شاد» با تقویت ظرفیت‌های پردازشی و مجازی‌سازی از منابع داخلی، خدمات را بدون وقفه ارائه کرد و معلمان و مدیران مدارس با راهکارهای بومی، بازگرداندن سریع فضای امن‌تر و به‌صورت مجازی برگزار کردند. این پایداری آموزشی، سرمایه‌گذاری بلندمدت برای آینده کشور محسوب می‌شود و نشان‌دهنده اولویت‌دهی نظام به توسعه انسانی حتی در شرایط جنگی است.

لکه های آلوده نفتی و مخاطرات زیست محیطی، سوغات آمریکایی ها برای خلیج فارس است

عملیات پاکسازی در چرخه جزر و مد

گزارش

زهر کشوری

دبیر گروه زیست بوم

حمله آمریکا به کشتی های نفتی در خلیج فارس، خسارت تازه ای به اکوسیستم این پهنه آبی وارد کرده و موج های خلیج فارس، آلودگی نفتی را به سواحل قشم و هرمز کشانده است. نگرانی ها در قشم بیش از هرمز گزارش می شود؛ به طوری که سواحل سوزا، نقاشه، محدوده جنگل های حرای دست کاشت جنوب جزیره و بخش هایی از آب های حدفاصل قشم و هنگام آلوده شده اند. این آلودگی، سواحل «شیب دراز» را نیز درگیر کرده و نگرانی ها درباره زیستگاه لاک پشت های دریایی را افزایش داده است. مریم احسان پور، رئیس اداره زیست بوم و آلودگی دریایی اداره کل حفاظت محیط زیست هرمزگان در پاسخ به نگرانی فعالان درباره روش های جمع آوری آلودگی ها به «ایران» می گوید، از روش به روز و پیشرفته برای جمع آوری آلودگی های نفتی استفاده می شود. او خواستار تخصیص تجهیزات بیشتر و همکاری همه دستگاه ها برای جمع آوری آلودگی های نفتی شد.

پدها جواب نمی دهند

برآوردهای اولیه «احمد لاهیجان زاده»، معاون محیط زیست دریایی و تالاب های سازمان حفاظت محیط زیست، نشان می دهد حدود ۳۰۲ هکتار از سواحل و نزدیک به ۹ هکتار از آب های ساحلی آلوده شده است. فعالان و کارشناسان محیط زیست نیز در گفت و گو با «ایران» خواستار استفاده از روش های به روزتر برای جمع آوری آلودگی نفتی شده اند. به گفته آنان، پدهای جاذب ورقه ای به تنهایی نمی توانند آلودگی وارد شده به اکوسیستم جنوب قشم و هرمز را پاک کنند و این ابزارها بیشتر برای مهار لکه های نفتی در محیط های بسته و محدود، مانند حوضچه های آرام یا محوطه های محصور بندری کاربرد دارند. متخصصان حوزه دریا برای مواجهه با چنین حجم وسیعی از آلودگی، استفاده از روش های استاندارد و صنعتی را ضروری می دانند. در این میان بر استفاده از دستگاه های اسکیمپر (Skimmer) تأکید می کنند؛ دستگاه هایی که با جمع آوری لایه آلوده سطح آب، نفت را از آب جدا کرده و پس از ذخیره در مخازن، آب تصفیه شده را به دریا بازمی گردانند. یکی دیگر از روش های توصیه شده، استفاده از دیسپرست ها و (Dispersants) است. این مواد شیمیایی با تجزیه و پراکندگی ذرات نفت، به کاهش غلظت لکه های نفتی کمک می کنند.

کارشناسان تأکید دارند با توجه به شرایط اکولوژیک خاص جزیره قشم و حساسیت مناطق درگیر، از جمله سایات های تخم گذاری لاک پشت ها و زیستگاه های حیات وحش دریایی، هر گونه تأخیر در اتخاذ روش های استاندارد پاک سازی می تواند خسارت های جبران ناپذیری به زیست بوم منطقه وارد کند. آنان انتظار دارند مسئولان دریایی استان از جمله اداره بنادر و دریانوردی، با بازنگری در شیوه های فعلی استفاده از تجهیزات تخصصی نظیر اسکیمرها را در اولویت قرار دهند.

ماسه ها، سیاه و قیرگون شده اند

آلودگی ها تنها به آب محدود نمانده و به خط ساحلی نیز رسیده است؛ به طوری که ماسه زارها و صخره های ساحلی منطقه به طور گسترده آلوده شده اند. فعالان محیط زیست می گویند، در صورت محدود نبودن حجم آلودگی، امکان مهار و جمع آوری

آن با پدهای جاذب وجود داشت، اما در شرایط فعلی، پاکسازی سواحل آسیب دیده نیازمند تدابیر اساسی است. به گفته آنان، ماسه های آلوده به مواد نفتی کاملاً تیره و قیرگون شده اند و تنها راهکار مؤثر، جمع آوری سریع و انتقال رسوبات آلوده از خط ساحلی است.

نگرانی از رسیدن آلودگی به جنگل های حرا

هدف قرار گرفتن مداوم کشتی های نفتی باعث شده آلودگی ها به جنگل های حرا نیز برسد. از آنجا که دریا آلودگی را به سواحل و خورها بازمی گرداند، سواحل قشم نیز که زیستگاه درخت حرا هستند، در معرض آسیب قرار گرفته اند. به گفته کارشناسان، آلودگی نفتی، هم به ریشه های حرا آسیب می زند و هم به خود درخت، ریشه های حرا هوازی اند و درخت از همان ناحیه تنفس و آب و مواد غذایی را جذب می کند. ورود مواد نفتی می تواند روزه ها را مسدود کرده و روند تنفس و تغذیه درخت را مختل کند.

تأثیر آلودگی بر زیست بوم و آبزیان

آلودگی نفتی بر زیست بوم دریا و بر موجودات دریایی، از جمله ماهی ها و سایر زیستمدان نیز اثر می گذارد. بخشی از آلودگی در دریا خرد، اما بخش

سنگین تر آن در کف دریا ته نشین می شود و اولین آسیب را موجودات کفزی، مانند میگو و کفشک ماهیان متحمل می شوند.

بخش دیگری از آلودگی نیز در آب حل و وارد زنجیره غذایی می شود؛ در نهایت این آلودگی می تواند به بدن انسان نیز راه پیدا کند، زیرا انسان از آبزیان تغذیه می کند.

حضور مستمر تیم های تخصصی از اولین ساعات

همزمان با ورود عملیات پاکسازی آلودگی نفتی سواحل جزیره قشم به پنجمین روز، مریم احسان پور، رئیس اداره زیست بوم و آلودگی دریایی اداره کل حفاظت محیط زیست هرمزگان، با اشاره به حضور فوری تیم های کارشناسی در منطقه گفت: «تیم های اداره کل حفاظت محیط زیست از همان ساعت های اولیه وقوع حادثه در سواحل حاضر شدند و نظارت بر عملیات پاکسازی به صورت شبانه روزی ادامه دارد».

او تفاوت این آلودگی با حوادث مشابه را در خاستگاه آن دانست و گفت: «منشأ این آلودگی دریایی است، در آلودگی های با منشأ خشکی، می توانیم به سرعت منابع آلودگی را شناسایی و با قطع آن، روند ورود مواد آلاینده را متوقف کنیم؛ اما در این حادثه، منشأ دریایی بوده و متأسفانه تا این لحظه، منبع دقیق

آلودگی شناسایی نشده که این موضوع مدیریت بحران را با چالش های فنی پیچیده تری مواجه کرده است.»

از تیغ زنی تا جمع آوری آلودگی سطحی

احسان پور با تأکید بر همکاری تنگاتنگ با اداره کل بنادر و دریانوردی استان، روش های پاکسازی را این گونه تشریح کرد: «تیم های اداره بنادر به طور دائم در کنار نیروهای محیط زیست در ساحل حضور دارند. اقدامات عملیاتی روزانه شامل تیغ زنی، برداشت خاک های آلوده و همچنین استفاده از بوم های مهارکننده و پدهای جاذب برای جذب آلودگی از سطح آب به طور مستمر در حال انجام است.»

نیاز به بسیج تجهیزات و همکاری بین دستگاهی

احسان پور با بیان اینکه وسعت و حجم آلودگی ورودی به سواحل قشم بسیار بالاست، خاطرنشان کرد: «حجم آلودگی های مشاهده شده در قشم نسبت به سواحل هرمز بسیار بیشتر است. این گستردگی عملیات، نیازمند تخصیص تجهیزات بیشتر به استان و همچنین همکاری و هم افزایی حداکثری تمامی ارگان های مرتبط است تا بتوانیم فرآیند جمع آوری را با سرعت بیشتری پیش ببریم.»

مشارکت جوامع محلی

رئیس اداره زیست بوم و آلودگی دریایی اداره کل حفاظت محیط زیست هرمزگان با تقدیر از همراهی اهالی جزیره قشم گفت: «خوشبختانه بخش داری ها و دهیاری های روستاهای قشم در تمام مراحل در کنار ما بوده اند. همچنین شاهد مشارکت خودجوش مردم محلی هستیم که در پاکسازی سواحل به ما یاری می رسانند.»

او نسبت به کنترل وضعیت در روزهای آینده ابراز امیدواری کرد و افزود: «با تلاش های صورت گرفته، امیدواریم ظرف ۴۸ ساعت آینده بتوانیم کنترل کامل شرایط را در دست بگیریم و بخش عمده آلودگی را از محیط ساحلی جمع آوری کنیم.»

تهدید مستقیم سایات های تخم گذاری لاک پشت های دریایی

احسان پور با بیان اینکه اثرات مخرب چنین حجمی از آلودگی نفتی «قطعی و غیرقابل انکار» است، هشدار داد که اکوسیستم های حساس جزیره در وضعیت خطرناکی قرار گرفته اند. او با ابراز نگرانی نسبت به مناطق درگیر گفت: «خسارات زیست محیطی این حادثه بسیار سنگین است. در حال حاضر کل ساحل روستای شیب دراز که به عنوان سایات اصلی تخم گذاری

لاک پشت های دریایی شناخته می شود، به طور کامل درگیر آلودگی نفتی شده است. همچنین سواحل جزیره «هنگام» که از نقاط گردشگری مهم منطقه است نیز دچار آلودگی شده و آسیب های جدی دیده است.»

احسان پور درباره وضعیت گردشگری جزیره افزود: «اگرچه به دلیل فصل گرم سال و شرایط اقتصادی خاص کشور، در حال حاضر گردشگری در این مناطق در پایین ترین سطح خود قرار دارد و رونق گذشته را ندارد، اما فارغ از رکود مقطعی، خسارات وارده به زیرساخت های طبیعی و زیستی این مناطق بسیار بالاست.»

خطر در کمین صنایع شیلاتی و آبزی پروری

رئیس اداره زیست بوم و آلودگی دریایی، یکی دیگر از نگرانی های اصلی را تهدید سایات های پرورش میگو دانست و تصریح کرد: «نزدیکی آلودگی به سایات های پرورش میگو، ریسک بزرگی است که می تواند تبعات اقتصادی جبران ناپذیری به همراه داشته باشد. ما در حال حاضر تنها با آسیب های نمایان مواجه هستیم و باید نگران بخش های نادیده نیز باشیم.»

او با تأکید بر اینکه اقدامات کنونی تنها مربوط به سطح دریا و ساحل است، افزود: «ما الان فقط ظاهر قضیه را می بینیم؛ یعنی آلودگی سطح آب و نوار ساحلی. اما وضعیت بستر دریا و موجودات کفزی هنوز برای ما ناشناخته است.»

احسان پور با اشاره به نقشه راه محیط زیست برای روزهای پس از پاکسازی گفت: «پس از اتمام عملیات مهار آلودگی، گام ضروری بعدی، بررسی وضعیت بستر دریا و انجام یک ارزیابی دقیق از کل خسارات وارده خواهد بود تا بتوانیم ابعاد واقعی این فاجعه زیست محیطی را مشخص کنیم.»

آیا روش های فعلی درست است؟

احسان پور درباره این ابهام که آیا پدگذاری و بوم گذاری پاسخگوی حجم آلودگی است یا باید به سراغ روش های پیشرفته تر مانند اسکیمپر رفت؟، گفت: «روش هایی که در حال حاضر به کار می رود، روش درست و مرسوم است. در استان، از حداکثر امکانات موجود استفاده می شود و انتخاب ابزار، متناسب با امکانات لحظه ای و شرایط عملیاتی انجام می گیرد.»

او با اشاره به ورود تجهیزات تخصصی به منطقه افزود: «از روز دوم شروع آلودگی، یک شناور تخصصی مقابله با آلودگی نفتی از بندرعباس به منطقه اعزام شد. این شناور مجهز به سیستم های اسکیمپر و دیسپرست است. اکنون در منطقه، هم پدگذاری در حال انجام است، هم بوم گذاری و هم استفاده از دیسپرست ها.»

آلودگی محدود به دست کاشت هاست

احسان پور درباره فیلم های منتشرشده در فضای مجازی مبنی بر آلودگی گسترده جنگل های حرا توضیح داد: «جنگل های حرا در منطقه تالابی ما آمیختگی با آلودگی ندارد. تنها در یک قسمت از جنگل های حرای دست کاشت جنوب قشم، مقدار محدودی آلودگی وارد شده است.»

او نگرانی های مطرح شده درباره تالاب بین المللی خورخوران و جنگل های حرای طبیعی را ناشی از همین تصاویر دانست و ادامه داد: «این ها یک سری درختان دست کاشت اند که توسط افراد در منطقه کاشته شده اند. هرچند همین مقدار محدود نیز برای ما یک ریسک محسوب می شود و نگرانی آور است، اما باید توجه داشت که اولاً درخت حرا از گونه های مقاوم است و ثانیاً آلودگی

ما هر روز در حال پاکسازی ساحل و انجام پدگذاری بر سطح دریا هستیم. اما پس از هر پدیده جدید جزرومد، وقتی چرخش آب کامل می شود، دوباره شرایط به همان وضع قبل برمی گردد. بنابراین تا زمانی که منشأ آلودگی قطع نشود، همین چرخه ادامه خواهد یافت



حسن احسان

مد می توانیم عملیات پاکسازی را انجام دهیم و تا حدی آلودگی جمع آوری می شود. اما چون منشأ آلودگی مشخص نیست و مدام در حال آمدن است، آلودگی به سمت ساحل و دریا در حرکت است.»

او ادامه داد: «ما هر روز در حال پاکسازی ساحل و انجام پدگذاری بر سطح دریا هستیم. اما پس از هر پدیده جدید جزرومد، وقتی چرخش آب کامل می شود، دوباره شرایط به همان وضع قبل برمی گردد. بنابراین تا زمانی که منشأ آلودگی قطع نشود، همین چرخه ادامه خواهد یافت.»

رصد تصاویر ماهواره ای

این مقام مسئول درباره احتمال رسیدن آلودگی به سواحل کشورهای حاشیه خلیج فارس نیز گفت: «تصاویر ماهواره ای را چک کردم؛ هنوز آلودگی به سواحل جنوبی خلیج فارس نرسیده است. اما با توجه به جریانات دریایی و گردش آبی که در خلیج فارس وجود دارد، به احتمال زیاد در روزهای آینده این آلودگی به آن سواحل هم خواهد رسید.»

او با تأکید بر اینکه قطع شدن منشأ آلودگی تنها راه توقف این چرخه خواهد بود، اهمیت رصد مستمر ماهواره ای و همکاری منطقه ای را در مدیریت این بحران زیست محیطی یادآور شد.

زیست بوم

تخلفی که خاک را فقیر می کند

طبق ماده ۲۰ قانون هوای پاک، سوزاندن بقایای گیاهی اراضی زراعی پس از برداشت محصول ممنوع است و متخلف، حسب مورد، به جرای نقدی درجه شش موضوع ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی محکوم می شود.

با وجود این، با آغاز فصل برداشت محصولات کشاورزی، برخی کشاورزان اقدام به آتش زدن کاه و کلش مزارع می کنند؛ اقدامی که علاوه بر آلودگی هوا، موجب نابودی میکروارگانیسم های مفید خاک، کاهش مواد آلی، تشدید فرسایش و افت حاصلخیزی زمین در سال های بعد می شود. این کشاورزان نمی دانند که مزرعه یک اکوسیستم زنده است و سوزاندن بقایا به تضعیف باروری زمین منجر می شود.



وضعیت عرصه و حریم محوطه های باستانی جیرفت و فشار توسعه های عمرانی نیز افزایش یافته است.

خواستار اقدام فوری نهادهای مسئول و مشارکت جوامع محلی در گزارش فعالیت های مشکوک شد. همزمان، نگرانی ها درباره

تمدن هلیل رود در جیرفت دوباره غارت می شود؟

باستان شناسی ایران و جهان به شمار می رود که می تواند در شناخت تاریخ و تمدن ایران نقشی تعیین کننده داشته باشد. سیدمنصور سیدسجادی، سرپرست گروه باستان شناسی کتاروندل، با اشاره به تشدید حفاری های غیرمجاز، روش های سنتی حفاظت را ناکافی دانسته و خواستار استفاده از فناوری هایی مانند پهپاد، تصاویر ماهواره ای، اسکن لیزری، حسگرهای لرزای و دوربین های هوشمند شده است. او همچنین بر تشکیل تیم پایش ۲۴ ساعته و بازنگری در مجازات قانونی این تخلفات تأکید کرد.

نصیر اسکندری، استاد دانشگاه تهران نیز با هشدار نسبت به تکرار غارت های گذشته،

تمدن جیرفت در استان کرمان بار دیگر با تهدید حفاری های غیرمجاز روبه رو شده است؛ وضعیتی که نگرانی ها درباره تکرار غارت گسترده محوطه های باستانی این منطقه در سال های ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ را افزایش داده است. در هفته های اخیر گزارش هایی از فعالیت حفاران غیرمجاز در برخی محوطه های تاریخی دشت جیرفت منتشر شده و باستان شناسان هشدار داده اند که هر حفاری غیرقانونی، علاوه بر تخریب آثار تاریخی، بخشی از داده ها و لایه های باستان شناختی را برای همیشه نابود می کند. کارشناسان تأکید می کنند جیرفت تنها مجموعه ای از محوطه های باستانی نیست، بلکه یکی از مهم ترین چشم اندازهای



علی ابراهیم

کارشناسان نیز راهکارهایی مانند خرد کردن بقایا، کمپوست سازی، رعایت تناوب کشت و حمایت از صنایع تبدیلی را جایگزین های مناسب این روش پرهزینه و مخرب می دانند.

